

Sygn. akt IV CSK 711/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Tadeusz Ereciński

w sprawie z powództwa J. F.
przeciwko K. K.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 czerwca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 10 kwietnia 2014 r., sygn. akt I ACa 881/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. może być zatem osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy, rozpoznając nadzwyczajny środek zaskarżenia, jakim jest skarga kasacyjna, nie jest trzecią instancją sądową, lecz działa w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienia prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego też nie każda skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania.

Jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powód wskazał w punkcie 2.1. nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.), która miała polegać na „oparciu orzeczenia - w sytuacji, gdy powód domagał się ochrony z art. 23 i 24 k.c. - na normie art. 144 k.c., bez uprzedzenia go o takiej możliwości, co w konsekwencji uniemożliwiało powodowi ochronę jego praw”. Należy jednak zwrócić uwagę, że w kodeksie postępowania cywilnego nie ma odpowiednika art. 399 k.p.k., nakładającego na sąd obowiązek informowania stron o możliwej podstawie prawnej rozstrzygnięcia. W wyroku z dnia 12 maja 2011 r., II PK 277/10 (OSNP 2012, nr 13-14, poz. 162) Sąd Najwyższy przyjął, że skarżący błędnie zakłada, że nieważność postępowania polegające na pozbawieniu stron możliwości obrony swych praw wynika z rozstrzygnięcia sporu przez sąd na innej

podstawie prawnej niż wskazywana przez powoda. Podstawa prawna wskazywana nawet przez profesjonalnego pełnomocnika strony nie wiąże sądu. Powód ma jedynie określić żądanie i przytoczyć okoliczności faktyczne je uzasadniające (art. 187 § 1 k.p.c.). To sąd decyduje jakie prawo ma zastosowanie w sprawie (*iura novit curia*). Oprócz tego skarżący zarzuca nieważność postępowania „w obu instancjach” a więc również przed sądem pierwszej instancji, skarga kasacyjna przysługuje natomiast od orzeczeń sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Przesłanka nieważności postępowania powinna odwoływać się więc tylko do postępowania przed tym sądem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r. I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz. 81, orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 17 września 1946 r., C III 719/45, OSN 1948, nr 2, poz. 34).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w punkcie 2.2. oparty został na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku nie pozwala jednak na stwierdzenie, że skarga powinna być przyjęta do rozpoznania. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątpienia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo też podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.).

Nie występuje też wskazane w punkcie 2.3. skargi istotne zagadnienie prawne. Zagadnieniem takim w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego rozstrzygnięcie może przyczynić się do rozwoju prawa. Przepis art. 379 pkt 5 k.p.c. był już wielokrotnie wykładany w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a wątpliwości

przedstawione przez powoda Sąd Najwyższy wyjaśnił w wyroku z dnia 12 maja 2011 r., II PK 277/10.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).